

Biologie is geen excuus om genderongelijkheid zo te laten

De Morgen - 04 Jul. 2017
Pagina 26

Heleen Debruyne is schrijfster en columniste.

Groot was mijn verbazing, toen ik zaterdag deze krant opensloeg. Joël De Ceulaer gooit mij daarin op een hoop met ideologen die de evolutietheorie ontkennen. "Feministen worstelen met de waarheid over onze biologische bagage", schrijft hij. Bioloog Mark Nelissen wist niet hoe snel hij hem moest bijtreden. Dit alles naar aanleiding van een debatje dat ik voerde met de in Nederland pijlsnel populair wordende politicus Thierry Baudet. Hij profileert zich met uitspraken als "vrouwen excelleren minder. Ze hebben minder ambitie. Dat is nu eenmaal zo. Ze zijn liever bezig met familiedingen en zo."

Ik begon mijn tegenbetoog met de stelling dat er wel degelijk biologische verschillen zijn tussen mannen en vrouwen. Jawel. Bezwaarlijk de woorden van een feministe die de evolutie ontkent - Els Consuegra schreef gisteren nog dat feministen erkennen dat de scheiding tussen lichaam en geest oneigenlijk is. De Ceulaer verweet mij verder dat ik "de consequenties van de evolutietheorie niet aanvaard". Natuurlijk aanvaard ik die wel. Al lees ik bij hem een begripsverwarring.

Politicus, geen wetenschapper

De evolutietheorie als verklaring voor hoe het leven op aarde vorm heeft gekregen, aanvaard ik uiteraard. Maar dat woord gebruikt hij als synoniem voor het vakgebied van de evolutionaire psychologie: dat zoekt verklaringen voor ons gedrag bij onze in het pleistoceen uitgestorven voorouders. Dat vakgebied is nog betrekkelijk jong en volop in ontwikkeling. Wetenschappers voeren onderling hevige debatten, trekken elkaars methodes in twijfel. Ik volg het geboeid. Als verklaring voor bepaald gedrag.

Maar het kan geen grond zijn om aan politiek te doen.

Want, vervolgde ik tegen Baudet, gemiddeldes in statistieken zeggen niets over individuen. "En wilt u geen maatschappij waarin elk individu, ongeacht geslacht of afkomst, dezelfde kansen krijgt zich te ontplooien?" - dat beaamde hij. Baudet is politicus, geen wetenschapper. Wanneer een politicus over een ongelijkheid zegt "dat is nu eenmaal zo", negeert hij de verklaringen voor die ongelijkheid, waar hij iets aan zou kunnen doen. Die zijn immers deels, maar niet enkel biologisch.

Ik legde hem daarom uit dat individuele vrouwen in die ontplooiing vaak worden gehinderd door aantoonbare sociale realiteiten. Dat het maken van carrière (voor het gemak ging ik even mee in zijn definitie van 'ambitie' en 'excelleren', die feministen ook vaak in vraag stellen) vaak samenvalt met het krijgen van kinderen. Dat er weinig vaderschapsverlof is, zodat de meeste zorg bij de moeder terechtkomt - en dat veel mannen dat ook niet willen. In Nederland, waar mannen maar drie dagen vaderschapsverlof hebben, werken meer vrouwen deeltijds dan bij ons. Het lijkt me sterk dat Belgen biologisch veel verschillen van Nederlanders.

Als er een level playing field is voor mannen en vrouwen, en er dan nog steeds blijkt dat vrouwen, over het algemeen, volgens een bepaalde definitie van excellentie, minder 'excelleren', dan leg ik mij daar tevreden bij neer. Maar dat is er niet. En biologische verschillen zijn geen excuus om daar geen werk van te maken. De evolutietheorie aanvoeren om Baudets politiek te verdedigen, is dan ook flauw.

"Het is niet omdat iets van nature zo is, dat het zo moet zijn", citeert De Ceulaer Griet Vandermassen. Dat was ook mijn punt, en dat van alle feministen die ik ken. Bizar dat hij het niet wilde horen.

HELEEN DEBRUYNE

Copyright © 2017 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden